

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΣΜΟΙ....

* Ένας πλούσιος Αμερικανός φιλοτεχνος, έπηγες κάποτε νά έπι-ασφήθη τὸν διάσημο ζωγράφο "Ενγκρ. στο άτελες του. Ο ζωγράφος τὸν έδεσθηκε προσηγνοτατα και τοῦ έδειξε τὶς διάφορες εἰκόνες του. Ο Αισχριανὸς θαυμαστὸς ἀπὸ τὴν μεγάλη τέχνη τῶν δρυγῶν αὐτῶν, δεν μποροῦσε νά σκεψασθεῖ τὸν θαυμασμὸν τοῦ πορρᾶ μὲ... διάφορος έπιφονησατα ἐννοούσασμος. Στὸ τέλος, μὲ δάκρυνα στὰ κατα, ἔπηγε νά συγχαρεῖ τὸν μεγάλο καλλιτέχνην.

— Δε βαρύστε, τὸν δισκοψὲ τότε ὁ "Ενγκρ. Λύττα ποὺ είδατε δεν είναι τίτοτε... Ιδού τί σά τη Τέχνη!..

Κι' αργοντας καταπληκτο τὸν θαυμα-στὴ τοῦ διευθύνεσσι στὸ βάθος τοῦ ἀτελεῖ, ζητερμασθεῖς ἀπὸ τὸν τοιχὸν ἔνα παλιὸ ριζό, κι' δοξοῦσε νά πα-ζη... Δεν έπαιξε δάσχημα είνε ή αἴνησια... Άλλ' η δεξιοτεχνία του στὸ διολο, ούτε μποροῦσε κάνε να παραβληθῇ με τὴν τέχνη του δια ζωγράφου.

Κι' διωτε, δι "Ενγκρ. ἀπέδιδε πολὺ περισ-ποτερο σημασία στὸ μονυκλο του ταλεντο, το διολον σημειοῦσε ἡδη ἡησμονηθῆ, παρό στοὺς ζωγράφους του πίνακες, που, σημει-ρα, κοσμοῦσι τὸ μεγαλύτερο μοτεία τοῦ κο-σιοῦ!..

"Η μοναδιανία αὐτὴ τοῦ "Ενγκρ. έχει μείνει ιστορική. Κι' διαν θελούν, στὴ Γαλλία, νά πονη για ἔναν μεγάλο καλλιτέχνη ἥ για εναν μεγάλο πολιτικό, πως, διτλα στὴν κυρία του διαργία, ἀνατενευτας ἐρασιτεχνικῶν και σε ἄλλο κλαδοῦ τη, τιχνης ἥ της ἐπιστημης, λενε πως ἔχει ἔνα εξαιλι τοῦ "Ενγκρ!».

Το περιεργο διωτε είνε διτε έλαχιστοι είνε οι μεγαλοι άνδρες που δεν είχαν ο καθενας και... το βιον του.

***

Το «διολο», τῆς διατήμου πραγμαδού Σάρ-ρας Μτερνρο ήταν.., ή γλυπτική. Από μι-χρή τηνοκείτο στὴν τέχνην αυτην, και έκαρε μέρος σὲ πολλὲς καλ-λιτεικεις ἔκθεσεis. Η Σάρρα Μτερνρο ήταν πολὺ περηγμανη γιά τὰ γλυπτικα της ἔργα. Πιο περηγμανη ήταν γι' αὐτά, παρό για τὶς δευτερανης της ἐπιτυχειες.

* Ένας γαλλος δημοιογράφος είχε πάει, πρὸ ἔτων, νά τὴν ἐπι-σκεψῃ, για νά της πάρω ἀκριβῶς μιά σενεντευξη τχετικὴ μὲ τὴν διατὴ της αὐτην τὸ πόστοση. Ας ἀκούσωμε λοιπὸν τον ίδιο, πως ἀτηγνειτα τὰ τῆς ἐπισκέψεων του:

«Με είστηγαν στὸ παλον τοῦ μεγάρου της ποὺ τῆς χοησιμευει συγχρονως και γι' ατελεῖ. Ήταν κατάφορο ἀπὸ παρούσια θέρασμα, ἀπὸ γοναρικα κι ἀπὸ καλια. Στους ποικιλος κρεμόντουσαν διάφορες μεγαλει εικονες τῆς Σιαρος στους διατροφους οιούσις της. Είταν σὲ τρεις ἐ τα ζέρε ε σ βρι-σκοντουσαν τοποτετημένα τοια ἔργα για της: ή προτομη τοῦ συζύγου της, τοῦ "Ελληνος Δα-πτη, ή προτομη μᾶς μικροῦς αδερφῆς της ποὺ είχε πεσθειν, και τελος ή προτομη τυρού Ροστάν.

Η οικοδέσποινα με υπεδέχηθη μ' ἔνα χαμο-γλο. Ήταν τολμημένη μέσα σε πυκνά πεπλα:

— Δεν έργαζομε μόνον ἔδη, μοδ είτε. Θὰ μ' ἐνοχοδούσιν δηλη την δρο. Στο βάθος τοῦ κη-πον, έχω ἔνα ἀλλο ἀτελει, διου μόνον ἔγοι μπανιαν. Ξεκι, τοφο τὴν λευκή μου μπι ήζα, κι' ἀφοισιωμαι στὴν ἔργασια μου.

— Που είνε το πρώτο σας ἔργο:

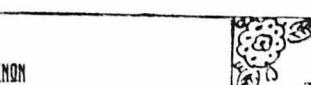
— Ένα γκρούπ, το «Μετά την Θιέλλα». Πα-ριστάνει μια γορη, που κρυτει στα γόνατά της τον γοιο της, έναν ψηρο που ετνίγεται κιτά τη διάρκεια κιποιας θιέλλας. Το έργο μου αὐτο το έξεισεσ στο Σαλον το 1876, και ἐβραβεύ-θηκε!

— Όστε ἀπὸ μικρὴ αισθανημήκατε κιλση προς την γλυπτική ...

— Απὸ πολυ μικρή. Πολύ πριν ἀσχοληθῶ με τὸ θεατρο...

— Και, ἀν ἐπιτρέπεται ... Τι τὰ κάνετε τὰ ἔργα σας ... Τά χαρεύετε ή τὰ πονάτε ...

— Η Σάρρα χαμυγέλασε πικαρισμενα :

Τὸ βιολι τοῦ ζωγράφου "Ενγκρ. Η Σάρρα Μπερνάρδ... γλύπτρια. Ψάρια ποὺ στειχίζουν... χίλια φράγκα τὸ ξνα. Ο Μουνέ Σουλλάν ποζάρων γιά τὸ ξαυτό του! Ο Πιέρ Λοτι... ζωγράφος! Τὰ ποιήματα τοῦ ...Φαλλιέρου. Ο Κάτιζερ...μουσουργός κλπ.

— Και βέβαια τὰ πον λ ὡ!... Δεν είμαι έραπι-τέχνιας κύριε!... Κάτι μικρά φαράκια ποὺ είχα κάμει, τὰ ξπούλησα στὴν Αμερική χίλια φράγκα τὸ ξνα!...

Και η Σάρρα, ποὺ είχε κερδίσει ἔκατομημηρια στὸ θέα-τρο, φανοταν ἔξαρετο περήφανη γιά τὰ λίγα χιλιό-φαργα ποὺ τὶς είχεν ἀπόδωσει ή γλυπτική της!...

***

Η Σάρρα Μπερνάρδ δεν ήταν ήθοποιός ποὺ ήσχολείτο μὲ τὴν γλυπτική. Τὴν ίδιαν πανία είχε κι ὅ συναδέλφος της, ὁ μέγας πραγμαδούς Μ.Μ.Ν. Σουλλάν. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πώς πρόσεται περὶ... ξιδημίας ποὺ προσβάλλει ειδικῶς τοὺς μεγάλους ήθοποιούς.

Ο Μουνέ Σουλλάν έκαιε πολλὲς προτομες της μητέρας του ποὺ είχαν πεθάνει στὸν πον πον είχαν πεθάνει σὲ πολὺν γεαρά ήλικια και, κυρίως, τοῦ ξαυτοῦ του!... "Η πιό ἀγαπημένη του πάσχολια ήταν κανέται έμποδος στὸν καθρέφτη, και κανά πλοτωπόνη στὸν πηλὸ τη φυτογνωμια του στοὺς δια-φόρους του ρόλους. "Έκαιε έποι προτομες του θησ Οιδίποδος, ως Αρετίνον και ής Μπερζέρος ποὺ κρίνονται ἀπὸ τὸν ειδικούς ως ἀληθινά ἀριστουργήματα..."

***

Ο Θεόδ Ιλος Γροτιέ είχεν ἀρχίσει τὸ στά-διο του ως ζωγράφος. Κατόπιν ἐπεδόθη στὴ λογοτεχνία και στὴν ποίηση και ἐδοξάσθη-κε. Τὴν ζωγραφικ τοῦ διωμο ποτὲ δὲν τὴν ἀφησε. Τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του, ποὺ τα πέρασε άρρωστος και δυστυχημένος, ἀρκούσε νάντικρονση μιὰ παλέα γιά νά ξεχάσε διλούς τους καῦτοις του.

«Τότε—διηγεῖται δι γαμβρός του—σηκω-νότων και τρεκλίζοντας έργα την πα-λέτα του θυσιούσαν τὰ πινέλλα στὰ χρώματα, κι' ἀρχίζεις νά ζωγραφίζει.

— "Ἄχ, αὐτός δ Ούγκω, έλεγον εύθυμη, αὐτός μὲ πήρες στὸ λαμπό του!... Αύτός μὲ τράβηξε ἀπ' τὸν πραγματικο μον δρόμο...»

***

Πρὸ διλγων ἔτων διωγανώθηκε στὸ Πα-ρίσι μιὰ έκθεσις ἔργων, ζωγραφικης και γλυπτικης διαφόρων... συνγροφέων.

Η έκθεσις αὐτὴ είχε μεγάλη ἐπιτυχία. Τόσα πολλὰ ἔργα οπεν-βρήθησαν, διστηνεκτήθη ειδική ἐπιτροπη πού ἀπέρριψε πολ-λούς πίνακες. "Έγινε δηλαδή κι' ἔδω ἐν μικρογραφία δι τι γίνεται στὸ πίσιμο «Σαλόν».

• Στὴν παράξενη αὐτὴ ἔκθεση, δ Κουντελίν έστειλε ένα πορταρ-το το πατέρο του. "Ο ποιητης Καζάλ έστειλε μιὰ γλυπτη έλαιο-γραφία παριτάνουσα τὸν Βερλαίν... μὲ τὸ νυχτικό του σκοτώφω. "Ο γλυκύτατος ποιητης Αρωκούρ, έξεθεσε, μεταξύ ἄλλων, και μιὰ θυμασία «γρηγορική της γενετείσας του ήσουν.

• Η Σύν, διο μεγάλα π α σ τ ε λ, πολὺ πε-τυχημένη, πού τὸ έπαινονές είπεν την κόρη της τα τέλλο της άγαπητόνε της σκολλάκι. "Ο Πιέρ Λοτι, έστειλε κι αὐτός διο μικρός ἀκοναρέλλες, πού παρίσταναν μὲ θυμπλα κ χρώματα διάφορα τοπεια μὲ βουνά και μ' ἀκρογιαλές...

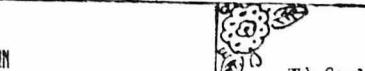
***

Λεν πρέπει νά νομισθῇ διμως μόνο οι καλλιτέχναι και οι συγγραφεις έχουν τὸ... φιο-λί τους. Οι κ. κ. πολιτικοι διεν πάνε πίσω!

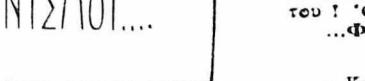
• Ο Λέων Μπουρζουά, π. χ. ἀφήκε θαυμά-σπιες καρικατούρες συντουργῶν του, πού τὶς έ-ζωγραφίζεις κατὰ τὴν θρα... τῶν "Υπουργικῶν Συμβούλων! "Ο Βαλδες Ρουσώ έπιστης έπω-γράφεις θαυμάσια.

• Ο τέως πρόδεδρος της Γαλλικῆς Δημοκρα-τίας Φαλλιέρος ήταν... ποιητής. "Όταν δέν ἀλ-ησχολείτο μὲ τὶς σοβαρές ύποθέσεις τοῦ κράτους είναι στίχους σὲ διαλεκτο γασκωνική.

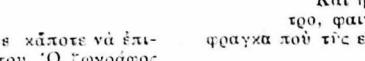
• Ο κάτιερ... αιτός πιά τὸ είλε παρακάνει! "Απητχολείτο μὲ τὴ μουσική, μὲ τὴ ζωγραφική, μὲ τὴ θεατρική, μὲ τὴν ἀρχιτεκτονικη συγχρό-νως! "Έγινότης πολλὲς καλλιτεχνικες ἐπιτυ-χίες, ἄλλα και πολλές...ἀποτυχίες, διως ένα «μπαλέτο» πού ἐπρουσίσασ πρὸ δεκαετιας πε-οίπου στὸ κοινό, τὸν «Σαρδανάπαλο» και πού... σερδόν ἀποδοκιμάσθηκε!

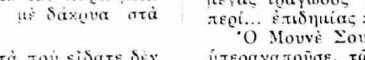
Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

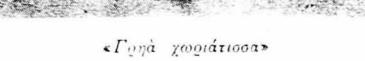
Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

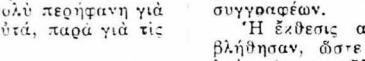
Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

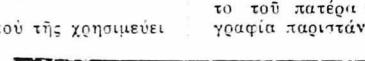
Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.

Η προτομη τοῦ Ροστάν, καιμαρένη ἀπὸ τη Σάρρα Μπερνάρδ.